

[Aksel Larsen.]

råde; men gavnigheden af det er snart overset. Vi kan ikke leve af at barbære hinanden, og derfor burde skabelsen af arbejdspladser i produktionen og ikke i servicefagene have fortrinsret; men når man tillader frihed til kapitalbevægelser, så går det sådan, at de, der råder over ledig kapital, de investerer den ikke dér, hvor samfundet vil have mest gavn af investeringerne, men dér, hvor de anser sig for mest sikre på hurtigst muligt at få størst mulig profit. Derfor blomstrer det, vi med et misvisende udtryk kan kalde reklameindustrien, hvis hovedresultat er, at folk forlokkes til at give penge ud for at erhverve noget, de udmærket kunne undvære, og som de ikke ville anskaffe, hvis det ikke skete under reklamens psykologiske pres. Derfor flourer spritruiterne. Hver uge oprettes der jo en ny, som har det ene sikre formål ikke at tjene noget trafikalt behov; derfor har vi den af statsministeren omtalte vækst i servicefagene, derfor vokser det hjemlige forbrug mere end nødvendigt og ønskeligt, og derfor møder udvidelsen af industriproduktion og -eksport vanskeligheder.

Vi har ikke råd til at lade dette fortsætte. Der ville ingen kapitalmangel være i Danmark, hvis vi havde en styret økonomi, hvis der var kontrol med investeringerne. Det er muligt, ja, jeg anser det for sandsynligt, at det kunne gøres i alt væsentligt ved at indføre det, jeg vil kalde fleksible afskrivningsregler, sådan at de mere samfundsgavnligt investeringer fik de gunstigste muligheder, de mindre samfundsgavnligt fik ringere muligheder for afskrivninger og de fra et samfundssynspunkt set aldeles overflødige investeringer fik ugunstige afskrivningsmuligheder. At i øvrigt den nu tilladte afskrivningsprocent på 30 pct. om året er for høj som gennemsnit, har jeg før bemærket, det vil jeg kun gentage. Eksporterhvervene måtte naturligvis have en art førsteprioritet, og dernæst måtte virkelig nødvendig produktion på hjemmemarkedet tilgodeses — jeg tror, det er det udtryk, man anvender — medens det, jeg vil kalde papnæseproduktionen, måtte komme sidst i rækken. Jeg skulle tro, at et udvalg nedsat af folketinget og bestående af jævnt fornuftige mennesker

kunne klare klassificeringen uden ret meget kontoriusseri og bureaukratisk stivhed.

Til produktion og ikke mindst til industriproduktion hører også særlig kvalificeret arbejdskraft, højt uddannede teknikere. Det er, som vi ved, en mangelvare, og selv om der også her kan hentes arbejdskraft fra militæret, vil det under den herskende tekniker-mangel ikke være nok. Jeg må dog her erindre om noget, som man er bekendt med, om, hvordan militæret bruger de faguddannede teknikere eller rettere misbruger dem. Jeg er bekendt med, at dengang man skulle have undersøgt, hvor meget Danmarks broer og vejoverføringer og -underføringer kunne bære, sendte man de værnepligtige civilingeniører til ikke at lave soldatertjeneste, men til først at sidde i statsbanernes generaldirektorat og beregne bærefastheden for alle de overføringer og underføringer, som vedrørte statsbanerne. Da man var færdig med det, sendte man de samme folk hen i vejdirektoratet for dér at foretage tilsvarende beregninger, i de allerfleste tilfælde af nøjagtig de samme broer og overføringer og underføringer. Jeg synes, man skulle undgå den slags. Når der er tekniker-mangel, skulle man hellere lade teknikerne gøre nytte i det civile erhvervsliv. Jeg foreslår i øvrigt, at man foretager en undersøgelse af, hvad alle i Danmark virkende uddannede ingeniører er beskæftiget med; så vil man få at se, at mange, alt for mange af dem — bevarer, for en høj løn — er ansat på industrivirk-somheder, der aldeles ikke behøver så højt uddannede folk, eller endogså anvendes som salgsrepræsentanter. Dengang der var mangel på fedtstoffer, tekstilvarer eller benzin her i landet, fandt man det naturligt, at der af samfundsmæssige grunde blev foretaget en rationering. Nu er der mangel på ingeniører, på teknikere og specialister. Ja men så bør vi foretage en rationering af dem, vi har, sådan at de bedst kvalificerede kræfter forbeholdes den mest nødvendige produktion.

Produktionsudvidelsen kan naturligvis fremskyndes og forøges ved det, man kalder rationalisering, altså ikke blot bedre teknisk udrustning og eventuelt forøget arbejdstempo, men også bedre tilrettelæggelse af arbejdet, rigtigere disponering o. s. v.,